

Motion till riksdagen 2005/06: MJ410

av Birgitta Carlsson m.fl. (c, m, fp, kd)

Äggproducenterna i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag som undanröjer de hinder som finns inom äggnäringen så att man säkerställer äggnäringens fortsatta framtid i Sverige.

Regeringen måste åtgärda av riksdagen fattade beslut!

Genom riksdagens beslut angående förbud mot gamla hönsburar utan inredning har hela hönsnäringen tvingats att bygga om eller bygga nya anläggningar. Investeringarna ligger mellan ca 200 och 400 kr per hönsplats beroende på om det gäller ombyggnad eller nybyggnad. För den samlade näringen rör sig investeringen under de senaste åren om ca 2 miljarder kronor fördelat på några hundra anläggningar.

Producentpriset för ägg ligger för närvarande långt under produktionskostnaden. Äggpriset täcker bara kostnaderna för unghöns, foder och övriga småkostnader. Äggproducenterna kan inte täcka lönekostnader, räntor och amorteringar på lån. Hela produktionskostnaden ligger 20–25 % över producentpriset för ägg.

Trots att produktionskostnaderna har ökat kraftigt på grund av investeringarna och komplicerade regelverk i Sverige har äggpriserna fallit markant. Den främsta orsaken är mycket låga priser beroende på överproduktion inom närliggande EU-länder och följande prispress på den svenska marknaden.

Den rådande situationen har pågått under ett helt år och äggproducenternas resurser är i hög grad förbrukade. Många är nära konkurssituationer. Hela näringen närmar sig en kollaps. De producenter som satsat sina resurser helt i enlighet med riksdagens beslut om nya produktionsmetoder står inför situationen att förlora allt de äger. Staten har inte lämnat något stöd eller någon hjälp för omställningen trots att riksdagen beslutat densamma.

Fel! Okänt namn på

Följande orsaker till situationen kan identifieras

Omställningen, som enbart genomförts av Sverige inom EU, har höjt produktionskostnaderna mellan 10 och 30 % i olika anläggningar. Sverige har inget gränsskydd mot import för sin unika produktion. EU har beslutat att genomföra en liknande omställning år 2012. Starka påtryckningar förekommer att EU skall flytta fram denna övergång till 2017 eller 2022.

Finska producenter har till stor del övertagit de gamla svenska hönsinredningarna utan ersättning bara de nedmonterats utan ersättning. Finska producenter får ett statligt bidrag som godkänts av EU om ca 2 kr per kg ägg för ägg från gamla burar. EU:s avsikt med detta bidrag var att Finland skulle kunna försörja sitt behov av ägg men inte att producera överskott för Sverige eller andra EU-länder. Dessutom har de finska producenterna utlovats generösa statliga stöd när de ställer om sina anläggningar såsom de svenska producenterna redan gjort för egna medel.

På grund av bidragen i Finland och merkostnaderna för lagstiftade åtgärder i Sverige är produktionskostnaderna mycket lägre i Finland. Äggpackerierna i Finland betalar bara ett producentpris som motsvarar ca 60 % av produktionskostnaderna för ägg från godkänd produktion vid svenska gårdar. Finska packeriföretag säljer färdigpackade ägg, fritt levererade genom återförsäljare i Sverige, för lägre pris än produktionskostnaden för opackade ägg hos äggproducenter i Sverige.

Svensk livsmedelshandel refererar till priser på finska ägg, vilket försvårar prisanpassningar till en rimlig nivå på svenska ägg.

Omgående behöver följande åtgärder vidtagas

Marknaden måste vara konkurrensneutral. Svensk produktion kan inte klara sig mot produkter som får statligt stöd och kan produceras mycket billigare med gamla anläggningar och enligt andra regelverk. Motsvarande regeländringar sker tidigast 2012 inom EU. Svensk produktion måste ha samma konkurrensvillkor som andra länder inom EU.

De finska subventionerna är godkända av EU enbart för den finska marknaden. Sverige bör försöka förhindra fortsatta EU-tillstånd för finskt stöd till äggproduktionen som innebär att finska ägg dumpas i andra länder. Stödet är ej avsett för ökad produktion för export med anläggningar som är förbjudna i Sverige. Därför är det angeläget att Sverige arbetar för att detta stöd inte används på ett felaktigt sätt.

Det svenska jordbruket och där i inräknat äggnäringen dras med högre skatter och hårdare regleringar än konkurrentländerna, vilket påverkar näringskonkurrenskraft negativt. Skillnaden i konkurrensvillkoren bör snarast minimeras.

Fel! Okänt namn på

Då jordbruksutskottet behandlade ärendet om förbud mot produktion av ägg i traditionella hönsburar uttalades att förbudet ej får leda till att svensk äggnäring slås ut. Det är precis vad som håller på att ske nu om inte snabba åtgärder vidtas.

Stockholm den 30 september 2005

Birgitta Carlsson (c)

Cecilia Widegren (m)

Holger Gustafsson (kd)

Christer Winbäck (fp)